

Sesida dals

24 d'avust 2020

Communitgà ils

27 d'avust 2020

Protocol nr.

694

Dumonda Gartmann-Albin

concernent morsas ed annunzias a la protecziun d'animals en connex cun la tegnida da chauns

Resposta da la Regenza

Tar las dumondas 1 e 2: Da l'onn 2012 fin e cun l'onn 2017, pia fin tar l'emprim onn suenter l'aboliziun da l'attest davart las enconuschientschas da la materia (AEM), èn las morsas da chauns adina stadas relativamain constantas. Durant ils onns 2018 e 2019 èn las morsas però s'augmentadas cleramain. Il Servetsch veterinar è dependent da la disciplina d'annunzia dals posts involvids (medias e medis, veterinarias e veterinaris, polizia, instructuras ed instructurs da chauns e.u.v.). Dapi l'onn 2014 vegn er registrà in augment constant da las personas che tegnan chauns e dal dumber da chauns. Sche l'augment da las morsas e l'augment da las personas che tegnan chauns e dal dumber da chauns stattan en in connex cun l'aboliziun dal AEM obligatoric, na po betg vegnir respundì stringentamain. Per l'augment da las morsas durant ils ultims dus onns datti – ultra da l'aboliziun dal AEM e dal dumber pli grond da chauns – ulteriuras decleraziuns pussaivlas, sco p.ex. che l'import prosperant, savens illegal da chauns bunmartgads ed in'amur per animals chapida faussamain surmainan bleras personas d'acquistar nunponderadamain in chaun u – sco conseguenza da differentas campagnas da sensibilisaziun – che las personas involvidas reageschan en moda pli sensibla sin morsas da chauns ed insistan sin in'annunzia tar la media u il medi resp. tar la veterinaria u il veterinari.

Onn	Morsas GR		
	Total	Umans	Chauns
2019	261	171	90
2018	236	171	65
2017	162	112	50
2016	160	160	
2015	170	170	
2014	180	180	
2013	154	154	
2012	171	171	

Dapi l'onn 2017 fa la statistica ina differenza tranter morsas chaun-uman e morsas chaun-chaun. Durant quests 3 onns èn las morsas chaun-chaun s'augmentadas pli ferm che las morsas chaun-uman. En quest connex na datti naginas predisposiziuns tenor razza (chauns bastards mordan bain il pli savens, ma la gronda part dals chauns è chauns bastards). La dumonda, sche chauns da possessuras e possessurs senza AEM mordan pli savens che chauns da talas e tals cun AEM, na po betg vegnir respundida.

Tar la dumonda 3: En il sector d'animals da chasa na vegnan fatgas – cuntrari al sector d'animals da niz – naginas controllas sistematicas en tut il chantun. Intervenziuns en cas da la protecziun dals animals en il sector dals animals da chasa capitan en emprima lingia sin basa d'annunzias e d'infurmaziuns da la populaziun u sin basa d'observaziuns da la polizia e dals servetschs socials. In augment significativ da cas da la protecziun d'animals en connex cun la tegnida da chauns – ultra da las morsas – ed in augment dal grad da grevezza da singuls cas da la protecziun d'animals n'han betg pudì vegnir observads durant ils ultims 2 onns. Sclerir ils cas daventa però adina pli complex e chaschuna adina dapli lavur administrativa giuridica.

Tar la dumonda 4: Per la Regenza è in'obligaziun da scolaziun per persunas che han per l'emprima giada in chaun da princip raschunaivla, per che quellas possian s'acquistar la cumpetenzza professiunala gista e necessaria. I sto però vegnir concedì che la problematica è pli complexa e ch'ina obligaziun da scolaziun n'è suletta probablmain betg decisiva per reducir cleramain las morsas. Ultra da quai exista il problem ch'ils animals vegnan savens acquistads, senza che las novas possessuras ed ils novs possessurs fissan s'infurmads ordavant activamain davart las cundiziuns per tegnair in chaun u avessan absolvi la part teoretica da la scolaziun. L'ultima giada è il Cussegl grond s'exprimi avant 3 onns cunter l'introducziun d'ina obligaziun da scolaziun sin plaun chantunal (incumbensa Danuser).

Ensemen cun instructurs tschernids ha l'uffizi cumpetent elavurà ina nova scolaziun chinologica. Las experientschas e las enconuschientschas da l'anteriur AEM èn vegnidas resguardadas en quest connex e las varts negativas èn vegnidas eliminadas u meglieradas per gronda part. En il Grischun vegn la scolaziun chinologica ordinada sco mesira uffiziala en connex cun cas da la protecziun dals animals, da morsas e/u da chauns cun singularitads dal cumportament. La scolaziun chinologica pudess vegnir applitgada per in'obligaziun chantunala da scolaziun per persunas che han per l'emprima giada in chaun.

Ils ultims onns è la commercialisaziun da chauns da razza esters sin plattafurmas d'internet creschida enormamain ed er l'import per part dubius tras organisaziuns per la protecziun dals animals crescha dapi in pèr onns. Per l'ina vegnan uschia chagniels da differentas razzas d'allevaments dubius offrìs d'organisaziuns professiunalas en l'internet ed intermediads a cumpradras e cumpraders senza experientscha en Svizra, da l'autra vart èn quai per regla chauns bastards (anteriurs chauns da la via e.u.v.) che vegnan transferids en conturns ch'èn absolutamain esters per els. En collavuraziun cun auters chantuns e cun la Confederaziun è il chantun activ en quest sector en moda preventiva cun controllar pli savens las organisaziuns d'import, ma er cun infurmar e cun sensibilisar las persunas che vulan comprar in chaun.

En num da la Regenza

Il president:

Dr. Chr. Rathgeb

Il chancelier:

Daniel Spadin